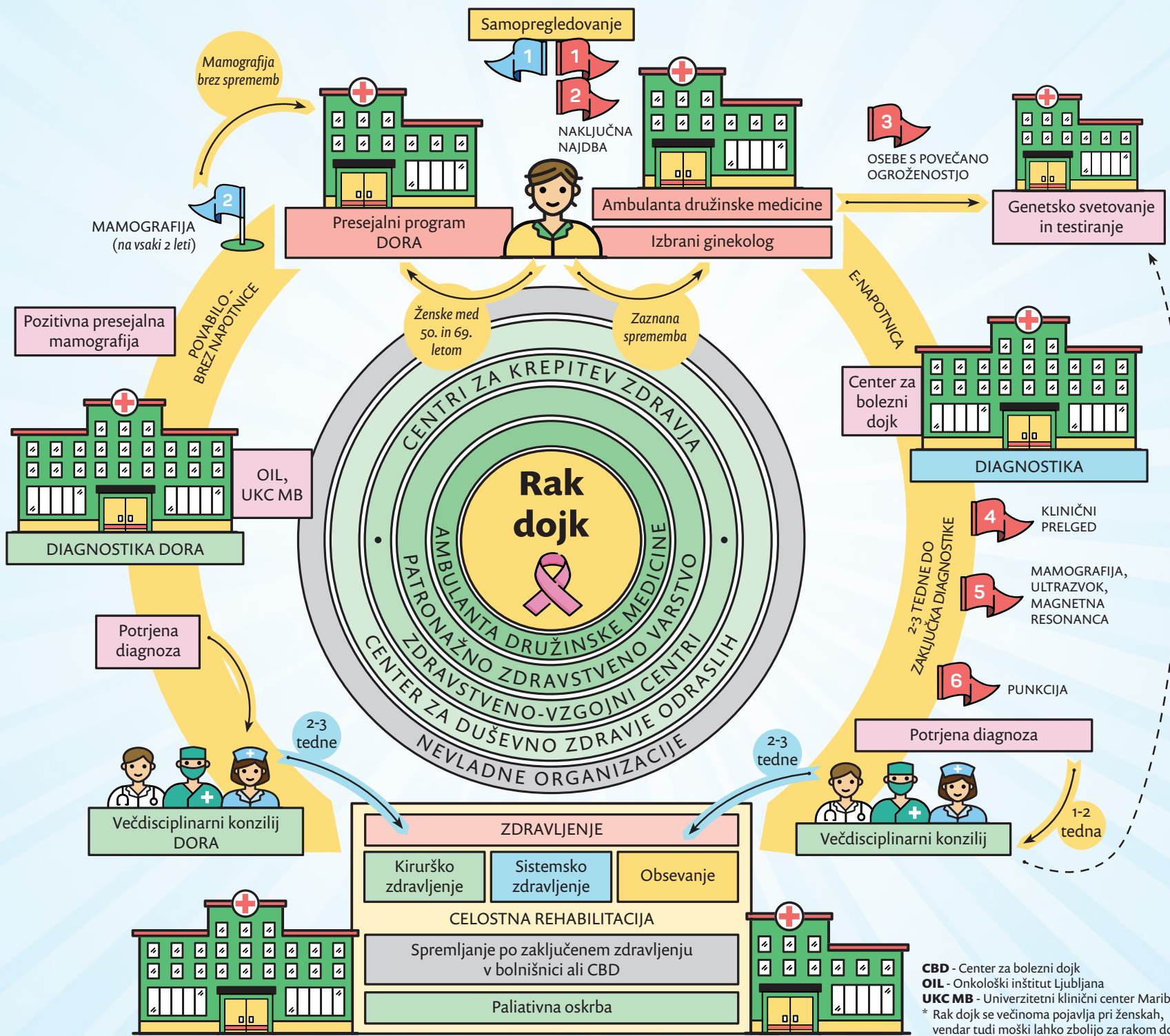

DVIG ZDRAVSTVENE PISMENOSTI V SLOVENIJI

Rak dojk*

PREPOZNAVANJE SIMPTOMOV ZA RAK DOJK:

- zatrdline v dojkah,
- sprememba kože dojk in bradavic,
- nenavaden izcedek iz bradavice na eni dojki,
- oteklina, toplota, občutljivost prsi,
- otekle bezgavke v pazduhi.

GLAVNI DEJAVNIKI TVEGANJA:

- spol, starost,
- zgodnji pričetek menstruacije,
- pozna menopavza,
- nerodnost,
- prvi porod po 30. letu,
- opustitev dojenja,
- oralna hormonska kontracepcija,
- hormonsko nadomestno zdravljenje,
- nezdrav življenjski slog,
- družinska obremenitev,
- genetska predispozicija.

CBD - Center za bolezni dojk
OIL - Onkološki inštitut Ljubljana
UKC MB - Univerzitetni klinični center Maribor
* Rak dojk se večinoma pojavlja pri ženskah, vendar tudi moški lahko zbolijo za rakom dojk.

POT OSEBE Z RAKOM DOJK

Pojasnila

1 Za zgodnje odkrivanje raka dojk je pomembno redno mesečno samopregledovanje in udeležba v presejalnem programu DORA.

2 Osebo se usmeri na pregled k družinskemu zdravniku ali k izbranemu ginekologu.

3 Na povišano ogroženost običajno posumi zdravnik družinske medicine ali ginekolog.

4 Obsega pregled dojk, bradavic, kože in pazdušnih bezgavk.

2 Mamografija je osnovna preiskava dojk, ki se izvaja z rentgenskim aparatom.

6 Pri punkciji se odvzame košček tkiva za pregled spremembe tkiva.

DRUŽINSKI ZDRAVNIK

Spodbuja k samopregledovanju dojk in k vključevanju v presejalni program DORA, napoti na nadaljnjo obravnavo ob sumu, spremlja zdravljenje in usmerja bolnika.

PATRONAŽNO ZDRAVSTVENO VARSTVO

Vključi se lahko v fazi zdravljenja pri osebah, ki potrebujejo podporo pri zdravljenju in okrevanju na domu, podaja informacije o bolezni in zdravem življenjskem slogu.

CKZ / ZVC

Izvaja aktivnosti za krepitev zdravja, spreminjanje življenjskih navad in duševno zdravje. Na voljo v zdravstvenih domovih.

CENTER ZA DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH

Omogoča dostop do storitev za posameznike s težavami v duševnem zdravju v lokalnem okolju. Na voljo regijsko v okviru zdravstvenih domov.

CELOSTNA REHABILITACIJA

Zajema medicinsko, psihološko, socialno in poklicno rehabilitacijo in prispeva k boljši kakovosti življenja pacienta. Prične se čim bolj zgodaj v poteku zdravljenja.

PALIATIVNA OSKRBA

V fazi neozdravljive bolezni je osredotočena na lajšanje telesnih težav, psiholoških stisk, duhovnih in socialnih potreb.

NEVLADNE ORGANIZACIJE

Spodbujajo ženske k udeležbi v presejalnem programu DORA, izvajajo učne delavnice za samopregledovanje dojk, nudijo podporo pri iskanju rešitev za lažje sprejemanje spremenjenega življenja. Nudijo psihološko podporo in povezovanje med bolniki.

